

GOLLS Y PUNYS

COMEDIA CATALANA EN UN ACTE Y EN VERS

ORIGINAL DE

JOSEPH P. MOLGOSA VALLS

Y

JOSEPH VERDÚ (GESTUS)

Estrenada ab éxit en lo teatro de l'ODEÓN la nit de'l 11 de
Maig de 1878, á benefici de las víctimas
de'ls inundats de Murcia organizada per la prempsa
barcelonesa.

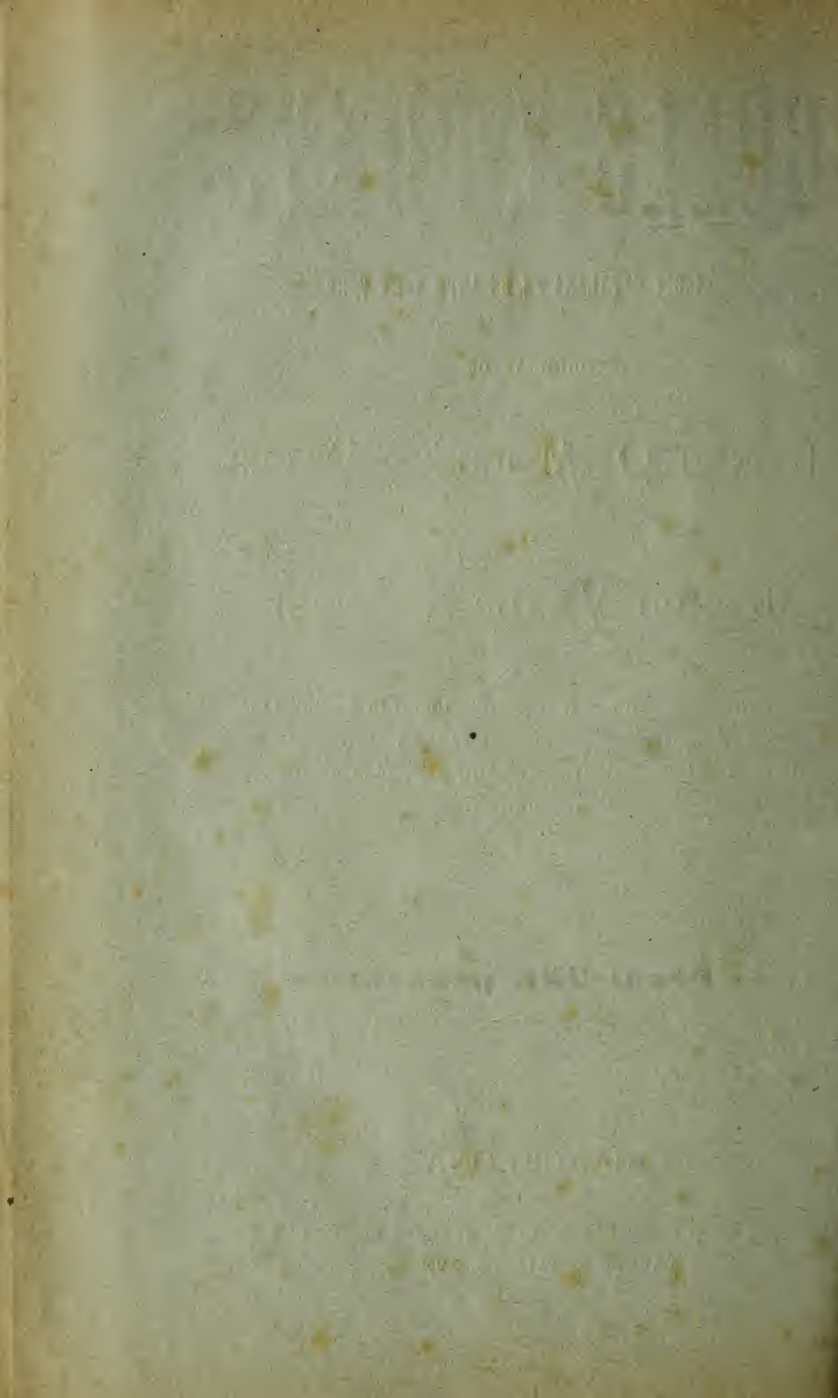
❖ **Preu: UNA pesseta** ❖

BARCELONA

TIPOGRAFIA DE PUJOL Y C.

CARRER DE TALLERS, NÚM. 45

1895 25

GOLLS Y PUNYS

COMEDIA CATALANA EN UN ACTE Y EN VERS

ORIGINAL DE

JOSEPH P. MOLGOSA YALLS,

Y

JOSEPH VERDÚ (GESTUS)

Estrenada ab éxit en lo teatro de l'ODEÓN la nít de'l 11 de
Maig de 1878, á benefici de las víctimas
de'ls inundats de Murcia organizada per la prempsa
barcelonesa.

BARCELONA

Biblioteca de'l periódich LO TEATRO CATALA

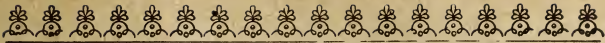
1895

PERSONATJES

Roseta.	DONYA PILAR CLEMENTE.
Pepeta.	» AGNA FERRER.
D. Bernat.	D. JAUME MOLGOSA.
D. Secundino.	» JOSEPH VINYALS.
Angel.	» JAUME VIRGILI.
Quimet.	» JOSEPH COMAS.

Quatre noyas camiseras. — Dos mossos d'una confiteria.

L' acció passa á Barcelona. — Febrer, de 1878.

ACTE ÚNICH

Sala decentment pintada. Interior de'l segòn pis d' una camisería de'l carrer de Fernando de Barcelona Finestra practicable que dòna a'l pou. Una escaleta que figura donar a'l primer pis y á la botiga. Porta de la dreta, la habitaciò d' ANGEL. A'l foro un balcò que dòna a'l carrer y 's veurán los balcones de'l devant á l' obrirse las vidrieras. Un taulell a'l costat y varios prestatjes ab capsas de colls y punys, etc., etc. La finestra de'l pou comunica ab un altra de'l pis de'l devant. Es de dia. Penja de'l sostre una lira de gas.

ESCENA PRIMERA

BERNAT, ROSETA, PEPETA y FADRINAS

(Cusint á la màquina y preparant feyna: á l' alzar lo telò cantan un tros conegut, per exemple, de'l «Barberillo.» A l' acabarse la cansò entra D. BERNAT per la escaleta. Dú bata y á la mà diaris.)

BER. Tant de bò que us escanyessiu.
¡Amen! ¡què vól dí aixís siga!
Mireu qu' es prou que no estiga
may en quietut. Si cantèssiu
suau y en bona armonía
que no fèssiu tan mareig,
encara m' agradaría;
pero això sembla un safreig!
¡Vaya, vaya!... ¡Això sí, mòltas
cansons y mòlt poca feyna!
Aquí sols l' escándol reyna.
¡Oh, y encara fòs ben feta!
Tinch mes crits de'ls parroquians
per vosaltras...

PEP.

¡Prou! ¡Y tants!

BER.

¡Mira, Pepeta! ¡Pepeta!

671444

Sembla que tothom hi siga
no mes que per mí. ¡Es qu' es prou!
jo me 'n vaig de la botiga
ab un cap mateix qu' un bou.
'N fujo quant m' acalora
y me 'n pujo a'l primer pis
per véurer si puch aixís
llegí un xich *La Bordadora*,
y la dona que ja fa
quatre setmanas que jeu,
'm comensa á amohiná
queixantse de tot arreu.
Sembla 'l Tívoli a'l istiu
que cridan, cantan y riuhen...
Y després encara diuhen
si un home diu ó no diu!

PEP. Donchs á tot arreu á mí
m' han deixat cantá ab ajuda
d' altrás. *(Tot treballant.)*

BER. Ja volía dir
que no fossis tu la muda.
¿A véurer? ¿Quántas dotzenas
has fet avuy? ¿Las d' avans?
¿dugas? Donchs si no t' esmenas
serás ben curta de mans.

PEP. Cregui que no las voldría
tenir tan llargas. *(Ensenyant la mà.)*

BER. ¡Quín' eyna!
¿ves qué 't sembla? En tot lo día
haurás fet dos rals de feyna.

PEP. ¡Gran mal! si sempre á n' á mi
'm dòna la pitjò: ¡ves,
colls de soldat!

BER. Sòn los mes
fácils de fer.

PEP. ¡Prou, prou! ¡sí!

BER. Dona, sòn los mes estrets
y això 's comprén desseguida,
perque quant van á la mida
'ls hi apretan 'ls cadets
o 'l que 'ls amida ab fatlera
perque s' estiri la gorja.

PEP. Sí; pero de colls de sorje
no 'n vól fer cap camisera.
Y per lo tant, no está bè
ab una camiseria
com aquesta de'l carrer

- de Fernando, ¡y tant de'l día!
Y á ral la dotzena, ¡ves!
- BER. Y no ho digas á tothom;
ja sabs que á n' a'l temps que som
no 's pót fer rebutj de rès.
Encara, ¡vatúa a'l món!
faríau véurer vosaltras
que 'ls colls de soldats no són
de persona com los altres.
- PEP. Fan olò de ranxo.
- BER. Sí,
prou ranxo ets tu.—Y tu, Roseta
¿cóm tens 'l barnús?
- ROS. Aquí (*L'hi ensenya.*)
falta fer la custureta;
després...
- BER. ¿Encara després?
Y l' esperan per demá
que tenen de batejá,
don Panxo.
- PEP. ¡Ay, ay! ¿Què no ho ès?
- BER. ¿Què si ès...?
- PEP. Batejat.
- BER. No.
- ROS. ¿Don Panxo no es batejat?
- BER. ¡La criatura! ¿Què sè jo
si ho es ell?
- PEP. Se m' ha acabat
tot lo fil.
- BER. ¡Mireu que 'n gasta!
¡Si 'l trencas cada moment!
Jò, ab tu hi surtirè perdent
¡cóm hi ha remòn!
- PEP. Pero...
- BER. ¡Basta!
perque 'ls nervis 'm rabían:
tè: un rodet que n' hi ha per mil.
(Després encara dirían
que jo no 'ls hi dono fil.)
- PEP. Don Bernat. no tinch sabò,
ni oli a'l setrill, y després
dirá...
- BER. Bè, no 'm digas res
qu' encara haig de llegi això.
- ROS. Pare.
- BER. ¿Ara tu?
- ROS. ¡Ah! res.

PEP. Miris...

BER. No 'm vull mirá; vull llegir.
(*Se sent lo xiulet de la bocina.*)

¿Qu' han xiulat?

ROS. Sí, senyò, sí.

BER. ¡Avuy tot me són deliris!
¿Què hi há? (*Posant l' orella á la bocina.*)
—Ja baixo.—¡Dèu mèu!

baixa per cada recado,
després puja á llegí, séu
y torna á baixar. Cuydado
ab las ulleras, Roseta,
que jo me 'n vaig. (*Las deixa á la cadira.*)

PEP. (Be prou triga.)

BER. ¡Vaja! anem á la botíga. (*Mutis.*)
Ja torno.

PEP: ¿Qu' ès consueta?

ROS. ¡Ay! Gracias á Dèu qu' es fora:
¡Amohina d' allò mes!

PEP. ¡Voldria que may pujès!...
¡Aprop séu no tens ni una hora
de repòs! Y ves, ¡total
per vuyt pessetas que 'ns dona!

ROS. ¡La paga!

PEP. ¡Això es diferent!
¡Be: fem uua mica 'l ganso!
¡Convè reposar un moment!
¡Què tinch d' apéndrer un romanso!

ROS. ¡Noyas, noyas! ja veureu
quant puji 'l pare.

PEP. ¡Ay la faba!

vol treballá ¿la veyeu?
Y tot lo día 'l passaba
devant de'l mirall: per 'xò
son pare vól que treballi.

ROS. Ja veurá, Pepeta, calli.

PEP. ¿Per què? ¿què 'm darà bastò?

ROS. ¡No, senyora! Això ja es mòlt.

PEP. Y si vostè explica 'l fet,
jo dirè que 'l sèu Quimet
sempre aquí hi entra quant vól.

ROS. ¡No ho fassi si 'm vól ser amiga!

PEP. ¡Vostè es la que vól renyir!

ROS. ¡Be, vaja, fòra; no ho diga
y jo tampoch!

PEP. ¡Ah, bè! Així

ja cámbia d' especie.

ESCENA II

DITAS y QUIMET (*per la finestra.*)

- PEP. ¡Ay, boig!
QUI. ¡Roseta!
ROS. ¡Ay pobre de mí!
¡Vès, què 'm fas mes pò que goig!
QUI. ¿Què esteu solas?
ROS. Sí; pero...
QUI. Roseta: ¿qu' es fora 'l jueu?
ROS. ¡No vull que 'l tractis així!
QUI. ¡Y be, dona, això es un dí! (*Salta.*)
ROS. Errarás un día 'l peu
y caurás a'l pou fent grescas.
QUI. ¡Allavors vens tu y m' hi pescas!
ROS. ¿Pescarte jo? ¡No 'n sabría!
QUI. De què 'm sabs pescar tinch probas,
perque t' estima 'l cor mèu,
PEP. Noyas, aquí ab lo que 's véu
hi servim de penja-robas.
QUI. Parlarem baix, y vostès
fassin los ulls grossos.
PEP. ¿Sí?
Allavors ho veurem més.
QUI. Be, dona, no sigui així.
¿Què no ha fet may cap favor?
PEP. Prou que n' he fet: mes de quatre.
QUI. Donchs ara fassin un atre.
ROS. A'l últim farás l' amor
á n' ella y no á mí.
QUI. Això no.
T' he dit que 't serè constant
y ho juro á fè d' estudiant.
PEP. ¡Quín estudiant!
QUI. ¡Cá! si jo
fins sóch un burro á la classe
de pensá en tú, ab tanta fibra,
que may sè la llissò.
PEP. (*Massa*
que la sab.)
QUI. Sí; tu ets lo llibre
que estudio ab més deliri,
y són mas passions tan certas,
que estarè trist mentre 't miri

per sobre las escubertas.
Ets lo llibre que mes forras
mon cap y fullejá 't vull
per' véurer si a'l darrer full
m' hi trobas á mí y m' esborras.
Ets llibre que 'l primer día
ja 'l *titul* me va dar gana
d' estudiarte, y sols volía
veure't la primera plana;
y avuy que la veig, ansío
llegirte 'l demès que 'm falta;
y en 'queixa classe confio
que tindré nota mòlt alta.
La carrera ab tu obtindrè
si 'ls teus escrits van segurs,
y per 'xò 't segueixo 'l curs
y ab afany t' estudiarè,
perque ets tu l' *assignatura*
'hont hi aprench jo per mes gloria
fins las llissons de memoria,
perque l' examen m'apura.
Per lo tant, oposicions
faig á tothom ab bon tino:
no 'm reprobis, las llissons
las sè ja; en tu m' examino
y crech que en la teva classe
no farás que 'l suspens temi:
dona'm 'l més petit premi;
pero no 'm donguis carbassa.
(Aquesta capa es sencera.)

PEP.

ROS.

Lo tèu examen aprobo,
perque jo, Quimet, me trobo
de la mateixa manera.
Tu fòras per mí, Quimet,
la màquina que faría
aná' ab mes gust tot lo día.
Tu ets lo capdell ó 'l rodet
que jo vull descapdellá
ab l' afany que ara renovo
per' véurer bè si a'l fi trobo
lo nus que 'ns ha de lligá.

QUI.

ROS.

QUI.

PEP.

QUI.

Ab ton pare haurem de riurer.
Ves que no 't fassi plorar.
¡Ja l' ensenyarem de viurer!
Pero qui sab quant serà.
Finar la carrera 'm manca;
pero tu tindrás espera,

y á l' acabar la carrera
l' pare, de Vilafranca
m' escriu, content, qu' allavoras
podrà casarme, ara no;
pero tè. *(Li dona un petò.)*

PEP.

¡Ja es massa això!
¿devant las treballadoras...?

ESCENA III

DITS, ÀNGEL

QUI. Com que 'ns tenim de casá'.

ANG. ¡Embustero! ¡jo!

QUI. ¡Mussol!

ANG. A n' á tu l' oncle no 't vól

y jo li aniré á contar
que fas petons á la cara
de la méva enamorada.

Sí, sí; que ho diré á ton pare. *(A ella.)*

QUI. ¿Què vóls una bofetada?

ANG. No fem tant lo valent, mestre,
y si 'm pegueu y no 'm quadra,
diré que tú fas de lladre
perque saltas la finestra.

ROS. Deixa'l estar, Quimet.

QUI. ¡Calla!

¡Ángel beneyt!

ANG. ¡Quimet burro!

QUI. ¡Mira...! Si t' agafo, 't surro
lo mateix que á la canalla.

Si ho arribas á contá
't trinxo; y com hi ha neu,
lo tros més petit será
l' unglá de'l dit xich de'l peu.

ANG. Trinxat y tot mouré brega,
perque jo no sòch pavana,
no, y sòch la sargantana
que trinxada y tot renega.

QUI. Bè, sí: tu ets com una bestia.

ANG. ¡Tu ho ets!

QUI. ¡Ángel bufadó!

ANG. ¡Quimet bufat!

ROS. ¡Carrinlò!

QUI. ¡Mussol!

ANG. ¡Arri á dar molestia

- à casa tèva!
- Ros. ¡Quimet...!
vestem, creume, perque encara
podria sentirho 'l pare.
- QUI. Donchs torno d' aquí un ratet.
Ja me 'n vaig, pero si ho diu...
(*Per l' Angeleta.*)
- ANG. Estudiant Borrascas.
- QUI. Créu
que 't farè aná á sopá ab Dèu.
(*D' una empenta á la cadira, trenca las ulleras.*)
- ANG. ¡Arri!... (*Se 'n va Quimet per la finestra.*)
- Ros. Prou guerras teniu.
- ANG. Ell me las mou.
- Ros. Tu ets la causa.
- ANG. Bè: ja veurás, ara es fora
y si vòls enrahoná ab pausa...
ja sabs que tu m' ets traydora,
que l' oncle 'm vól casá' ab tu,
perque sab que jo t' adoro.
- Ros. ¿Jo? Avans que ab tu, ben segú
¡primè 'm casaba ab un moro!
- ANG. ¡Ay, jo 't toch!
- Ros. Donchs jo no 't toch.
- ANG. Això á cert punt es insult.
- PEP. ¡Au á treballá, gandul!
- Ros. May treballa; ¡ni tampoch
guanyas un ral cada dia!
- ANG. ¡Quí ho diu! ¿Y ara?
- Ros. ¡Què 'n perts d' horas!
- ANG. ¡Si busco las estisoras
aquellas que jo tenia!
Que las vellas 'm fan mal
de tan tallá colls y punys:
¿y després encara grunys
que jo no mes guanyo un ral?
Tu, sí que sempre fastejas
en compte de fer repunt.
- Ros. ¡Vesten, vès, perque marejas
y no 't vull!
- ANG. Donchs jo per punt
ara t' estimarè més,
mal que no vulguis.
- Ros. ¡Talòs!
tan grandot y no sab res
de l' ofici.
- PEP. ¡Si es tan gros!

ANG. Tu ets grossa.

ROS. Per gandul
'l varen treure de'l poble,
si no qu' ell ho vol dú ocult
perque no se 'n burlin doble
y son pare va posa'l
aprenent tan grandassot.

ANG. Embustera.

ROS. Per lliga'l
ho va fer.

ANG. Donchs no ho sabs tot
perque 'l pare vol que jo
sigui un home, y ell va dí
que aquet ofici es senyò
y que 'm convenía á mí.
Que ja sabs que soch hereu
y tinch naps, si no sòch curro.

ROS. Donchs á mí 'm fa pena un burro
carregat d' or.

ANG. ¿Ho veyeu?

Y en Quimet es un pobret,
y un estudiant, y un mosquit...

ROS. Mes m' estimo á n' en Quimet
despullat, que á tu vestit.

ANG. Ja 'm despullarè si vols.

ROS. Ves per las eynas, dropás.

ANG. Bè: ja te 'n penedirás
quant haurás de menjá cols.

(Entra a'l seu quarto.)

ESCENA IV

PEPETA, ROSETA, y NOYAS

ROS. Si l' Àngel diu á n' a'l pare
que 'n Quimet ha entrat aquí,
digueuli qu' es fals, y així
segú que ho duptará encara.

PEP. Dona, es clá que no ho direm.

ROS. ¿Pero si 'l pare ho pregunta?

PEP. Farem la resposta junta
de qu' es fals y ho negarem.

(Se sent trencar vidres.)

ROS. ¡Bó! ja n' haurá fet alguna
aquell talòs.

PEP. Que no 'ns trompi.

ROS. Mireu que 'n res tè fortuna,
no tóca res que no ho rompi.
Ja us dich jo que n' hi ha un feix.
Vajihí, vajihí.

PEP. Anemhi totas.
(*S' alsan y surt ell.*)

ESCENA V

DITAS, ANGEL, (*ab mocadors grans.*)

ANG. ¡Malvinatje las xicotas!
Sempre 'm passa lo mateix.

ROS. ¿Qu' has fet ara, malehit?

ANG. ¡Qu' haig d' haver fet!

PEP. ¡Qu' es talòs!

ANG. Que per treure 'ls mocadòs
vostres de sobre 'l mèu llit,
tantost la clepsa se m' obra,
y es que hi topat ab lo llum
de petroleyu de sobre
la tauleta...

ROS. (*A mí 'm consum.*)

ANG. Y s' ha fet en deu mil micas;
y 'ls mocadors s' han tacat.

TOTAS. ¡Ah!

ANG. ¡Fort! ¡per què 'ls hi heu posat!
Teniu: per fora musicas.

(*Los llensa a terra.*)

No 'ls hi vull sobre 'l meu llit.

PEP. ¡Ay, grandíssim!

ANG. A dú pussas
á casa vostra.

PEP. Atrevit.

ROS. ¡Brétol!

ANG. ¡Brétolas!

PEP. ¡Llus!

ANG. ¡Llussas!

PEP. Noyas, veniu: ajudeume;
seguíu que n' hem de fer una
que s' ha de quedá á la lluna
de Valencia: acompanyeume.

(*Comensan á treurer trastos de'l quarto d' ÀNGEL y á tirarlos per terra fent un escándol y tiran á terra á l' ÀNGEL.*)

ESCEINA VI

DITS, D. BERNAT (*per la escaleta de l' escotillò.*)

BER. ¿Què no hi ha batlle en aquet poble?
¡Això ja passa de ratlla!
Ab lo que 's véu, ni hi ha batlle
ni poble, qu' encara es doble.
Endevant, ¡viva la gresca!
¡Peléulo a'l pobre Peret!
¡Cóm s' ho'preneu á la fresca!
¡Aixeca't d' aquí, ximplet!
Després ja ho veurás si hi tòrnas.
Y tu... fregada d' orellas. (*Aixecantlo.*)

ANG. ¡Ay, ay, ay! ¡Véu que són ellas!

BER. Tu ets qui las ensibornas.

ANG. ¡Per qué 'm fan pujá aquí dalt
donchs!

ROS. Síga 'l puesto que siga
sempre tu tens de fè 'l mal.

BER. ¿Y 'l vidre de la botiga
de l' aparadó gran...

ANG. ¡Ay!

BER. ¿Qui me 'l paga?

ANG. ¿Ja li han dit?

Si no l' haguès fregat, may
ja no hauría succehit.
Allò es mòlt fácil.

BER. ¿Y això d' ara?

ANG. Ellas ne tenen la culpa.

ROS. Això sí; en tot vól disculpa.

BER. ¡Ja veurás venint ton pare!

¡Li dirè que tot ho trencas
menos 'l coll, tant de bò!

D' aquet modo potser jo
salvaría mòltas llencas.

¡Es qu' es prou! ¡res puch fè ab goig!

A cada pás disbarats:

a'l cap de vall tots plegats

'm faríau tornar boig!

¡La dona buscant camorra!

vosaltres moventne aquí.

Tu, trencantho tot... Es dí
que sembla lo Vall d' Andorra!

¿Véus? Vaja, un' altre fracás.

(*Agafant las ulleras de la cadira.*)

¿Quí m' ha trencat las ulleras?
Si pujar tu y sè senceras
fòra un miracle; ¿si estás
deixat de la má de Dèu!

ANG. Ha sigut en Qnim qu' ha entrat
que m' ha fet caure assentat
à la cadira.

BER. ¿Ho veyeu?

ROS. No 'l cregui, pare, ha estat ell.

BER. Noyas, digueu la vritat.

PEP. Ha estat ell, senyò Bernat.

ANG. Embustera: es un farsell
qu' han tramat ellas ab ellas.

ROS. No vinguis á armar palestra.

ANG. Ell, qu' ha entrat per la finestra.
créguim.

BER. ¡Ja sòu prou trapellas!

¿Després direu si m' esclamo
y hasta a'l pís m' han d' assaltá?
La finestra dirè á l' amo
que la vingui á aparedar.

¿Tanta porra quí la aguanta?

Y á n' aquesta dispesera

de'l estudiant, tronera,

li cantarè las quaranta.

Gent així no hi han d' estar.

Vaja, ¿què fas, encantat?

ANG. Escolto 'l sermò que 'm fá.

BER. ¡Au, baix! No t' hi vull parat.

(*Se 'n va ÀNGEL. Mutis escotillò.*)

ESCENA VII

DITS, *menos* ÀNGEL

BER. ¡Quánta paciència, Déu mèu!

Un home hasta 's desespera;

sino qu' es un bon hereu

y que ma filla es soltera,

ja l' enjegaba á la porra!

¿Y encara dirán si 'm queixo?

¿Sense ulleras com llejeixo

ara? ¡ves quína camorra! (*Se sent xiular.*)

Ja estranyaba jo.—¿Quí es? (*En la bocina.*)

¡Ja hi som!—¡Què puji! (*En la bocina.*)

¡Roseta!

don Secundino; Pepeta,
tingui, que no hi hagi res
que siga mal endressat:
treballeu; que ningú enrahoni;
dési aquets colls de soldat
que no 'ls vejès... y ¡muxoni!
que si tots fossin com ell
ja 'm podria retirá.
Es lo millò parroquiá
que tenim, ¡vatúa nell!
Ja 'l sento; sigueuli amables,
rigueu no més quant ell rigui
y á tot, digui lo que digui,
feu contestas agradables.
ab parauletas ben monas
y mitja riälla: en fi, feu
¡l paperot, que las donas
ja ho sabeu fer quant voleu.

ESCENA VIII

DITS, D. SECUNDINO (*ab cromos y tabaquera.*)

- SEC. Que Dèu los quart.
'TOTAS. Dèu lo quart.
SEC. ¿Cóm anem?
BER. ¡Hola, senyò
Secundino! ¿vostè bò?
SEC. Com sempre.
BER. Segui.
(*La noya li dú una cadira.*)
SEC. Tinch tart.
Tamps há que no li he fet nosa,
¿vritat?
BER. ¡Oh! ¡nosa may!
¡Vostè 'ns fá honor!
SEC. *Merci, home.*
Estich d'esquena. (*A Roseta.*)
ROS. Això ray.
SEC. Aquets *Sols*...
PEP. ¡Què está de broma!
SEC. Mereixen mes: va de veras.
ROS. Favor que 'ns fá.
SEC. No, justicia;
¿vritat?

- BER. No tinch malicia
jo per las donas solteras.
- SEC. Donchs miri, jo, sempre atino
en tot lo que 'ls puch servir.
- BER. Com vostè, don Secundino,
no n' hi ha gayres.
- SEC. Ja ho pót dir.
¿Veu? aquí pe'l dòls recreo
que causa á las senyoretas,
'ls hi porto las tarjetas
de'l ball de demá a'l Liceo.
- BER. ¿De máscaras n' hi haurá en gran?
- SEC. Las dos societats lluhidas
Latorre y Romea, unidas
sòn las que aquet ball farán.
- BER. ¡Home, home! (*Donant las tarjetas.*)
- SEC. Sòn uns cromos
com il faut. Miri, Roseta.
- ROS. ¡Quíns dos aucells!
- SEC. Dos palomos
lligats ab una cinteta
que significan l' amor.
- BER. Pero no podrán alarhi.
- SEC. No 'm farà agravi mes fort.
Dich que no poden faltarhi.
- ROS. No; ja farem per manera...
- SEC. Y sino m' agraviarán.
- BER. Vostè ha fet massa en fer tant.
- SEC. Per una noya soltera
may se fa massa, ja ho sab.
- PEP. Li agrahiría que poguès
darme'n una pe'l promès.
- SEC. No sè si 'n portarè cap.
- BER. (*¡Què desvergonyida!*)
- SEC. Tingui,
aquesta es de caballer.
- PEP. Moltas gracias.
- SEC. ¡Cá! de rè;
demani 'l que mes convingui.
Si es servit, senyor Bernat:
es legítim de la Habana.
(*Donantli un puro.*)
- BER. Moltas gracias: ¿ja ha olvidat
que fumo poch? Mes si ho mana...
(*Lo pren.*)
- PEP. (*Mirant los cromos.*) Es de lo millò que 's fá.
- SEC. Ab lo permís de vostè,

dispénsim, que passaré
à la botiga á buscar
lo que he deixat: sè cumplir
las promesas.

BER. Donchs no atino
la promesa que vól dir.

SEC. Que avuy ès San Secundino.

BER. ¡Vatualisto, tè rahò!

Miri, estich tan amohinat,
que... vamos, nó hi he pensat.

SEC. Y bè: nó hi fa res.

ROS. Senyò
Secundino, per mòlts anys.

SEC. Per ara sols vintitres:
tants com vostè.

ROS. Jo tres mes.

SEC. ¿Vintisis? ¡vaya uns enganys!

BER. No ès engany.

SEC. ¡Edat ditxosa!

Y essent vostè salamera
¿encara 's mantè soltera?
¿no vè cap jove á fer nosa?

BER. ¡Uy, si 'n passan fent posturas!
Pero ¡cál gent d' avuy día.

ROS. Sí: y ab aquesta manía
me fa pérdrer las venturas.

SEC. Donchs ¿què fá, senyor Bernat?

BER. Encara ès jove. y després,
si 'l que 's casa sapiguès
quina pena es ser casat...

SEC. ¡Anem, vaja! no enrahoñi.

BER. Ja veurá, vostè es soltè;
jo ja soch casat y sè
bè lò qu' es lo matrimoni,
y li púch donar la proba
de que viu equivocat:
miris, jo ho tinch comparat
ab una camisa nova.

Suosis que la camisa
es d' aquestas de colò;
pero d' un colò que encisa,
d' allò que no hi ha millò.
Quant la veu neta y planxada,
ab aquell colò que hi gosa,
se la mira, li agrada,
se la compra y se la posa.
Vostè hi va tot estufat

perque tothom se li mira,
y per tenirla, delira;
pero quant ja l' ha estrenat,
ja la deixa rebregada
y en durla no tè passió;
quant ja ha anat á la bugada
veu qu' ha perdut lo coló,
que se li va esblanquehint,
que 'l trau se li tòrna gran,
que de'ls punys 's va arrugant
y de'l coll 's va enxiquint.
Allavors no vól portarla
ni per dormir solament,
perque tot ho tè dolent
y així acaba per llensarla.
Donchs, igual lo matrimoni
segueix la mateixa historia;
a'l principi tot és gloria
després se dona a'l dimoni,
perque veu que s' empresona
y allavors es quant mes frisa
que no 's pót mudar de dona
com se muda de camisa,
y tè de rosegat l' os
quan ja ha anat á la bugada:
la te de portá arrugada,
esblanquida y sense flós,
descusida y tota tova,
contemplant los jovenets
que encara la portan nova
ab los traus tots sencerets;
y per 'xò es que no hi ha humor
en volgué anar mes mudat,
perque ja se li ha gastat
la camisa de l' amor. (*Acabant en punta.*)

SEC. Vostè 's veu qu' está frenétich
a'l fer tál comparaciò
de'l matrimoni. ¿Veu? jo
ho comparo mes poétich.
Jo veig l' home com l' aucell
que va lliure, pero trist,
fins en lo moment qu' ha vist
una aucella apropet d' ell.
Ab miradas se preguntan
y ab las alas fan que sí,
y ab amor los bechs se juntan,
y allò es dòls, créguim á mí.

Volan junts fins a'l paratje
en que veuhen qu' están sols;
y créguim á mí, allò es dòls...
y 'ls va gronxant lo brancatje.
Allavors l' auCELL joliu
sota la rampant teulada
canta á la sèva estimada
que dú brossam per fe 'l niu.
Y tots dosets hi fan nit,
y tots dosets hi fan día,
y allò es dòls, allò es poesia
y 'l pesar se 'n va á l' olvit.
Quant fa temps que la parella
viuhen allí tots dosets,
tenen ous, luego aucellets...;
riu l' auCELL y riu l' auCELLA.
A'l sentir aquell ¡piu, piu!
de cada aucellet que plora
y la vella surt á fora
y 'l mascle queda en lo niu,
quant l' auCELLA torna ja
ab lo grà de blat a'l bech,
lo mascle joliu se 'n va
á busca'ls aygua en lo rech.
Y á tots dos los dòna vida,
dar vida a'ls fills seus, que creixen,
y 'ls dos vells may s' aborreixen
y jugan en l' herba humida,
fent enveja aytal parella
á mí, que sò auCELL joliu
y no puch fer encara 'l niu
perque encara 'm falta auCELLA.
Y creguiu, que prou se sab.
La dòna calma 'ls gemechs
y pensant jo en juntar 'ls bechs
fins tinch pardalets a'l cap.
Cada hù ab lo que s' inspira.

BER.
SEC.

Sí: ès lo que diu Campoamor:
«Todo es según el color
del cristal con que se mira.»

(Se senten crits a'l carrer.)

VEUS.
BER.
VEU.
ALT.
ROS.
VEU.

¡Agafeulo! ¡agafeulo!
¿Un atre escándol? ¿qu' hi ha ara?
¡Máta'!!
¡Mateulo, mateulo!
A veure. *(Va á aguaytar a'l balcò.)*
¡Mateulo!

ROS. ¡Pare,
un lladre! (*Van a'l balcò las noyas.*)

SEC. ¿Ahònt? (*Ab la mà a'l rellotjè.*)

ROS. A'l carrer. (*Tots hi van.*)

SEC. ¡Ay! m' había dat un susto.
Ab lo que més me disgusto
ès que 'm robin.

BER. Jo també.

VEU. ¡Máta'l!

(*Tots guaytan y BERNAT y SECUNDINO tornan a serne
fòra.*)

BER. Tot sovint hi som.

SEC. ¡Miris que n' hi ha en aquest
Barcelona...!

BER. ¡Uy! Si un home
no pot estar may distret
que no li afanin diners
ó rellotje.

SEC. ¡Quina mena
de gust!

BER. Y un día á vostè
si li veuhen la cadena...

SEC. No tingui pò.

BER. Son canalla...

Y á més, si vostè ab això,
fins sembla un aparadó
de quincalla! (*Per la cadena.*)

SEC. ¿Cóm, quincalla?
Es or fi.

BER. ¡Oh! ja ho suposo;
vull dir jo que está guarnit;
y aquesta agulla de pit...
ja ho crech home, si no goso
á tocarli tants penjoys
com porta ara ab un plegat.
Ja va bastant carregat
ja vostè; es de'ls cofoys
que hi puga havè.

SEC. Y tot es bò,
y encara si ho sospesès...

BER. Vostè sí que ha de fer 'l pés:
es ben diferent de jo.

SEC. Jo en tot m' agrada lluhirme,
no m' agrada fer 'l mesquí:
jo sempre he sigut així,
m' agradat 'l divertir-me:
ab aquesta *sans façon*,

pero may he corregut
sense quartos, perque a'l mon
comprenc que l' *arjant fa tout*.
Oui monsieur, no ho dupti; *encor*
que no ho sembli, 'm quedo curt:
sens' ell no tè cap *bon jour*
ni tampoch tè cap *bon soir*.
L' home que no tè diners
tothom se 'l mira ab recel,
no 'l vól cap *mademoiselle*,
cap *madame* 'l tè per res
y pot compèndrer *bremant*
que sense 'ls quartos viu sech:
no tè cap *lunch*, cap *biffteck*
y á cap *maison*. re hi fà franch.
Y aixís ès que jo he comprès
y mes en épocas malas,
que l' home sense diners
es un aucellet sense alas,
un cassador sense gos,
un passeig sense alumbrat,
es un parqué sense flors,
y un' poble sens llibertat.

BER. Y ara afejëixihi un amo
ab sense treballadoras.

SEC. Tè rahò.

BER. Desd' allavoras
ja veu si ab rahò m' exclamo.
Ja veurá quin arrambatje.

SEC. No massa arrambatje, ¿sent?

BER. ¿Y dònchs, noyas? ¡Ay malviatje!
Y això que jo estich present.

PEP. Es perque ara passaba...

BER. Tambè passa 'l temps: si ho feu
així y la feyna s' acaba
veyam ab qui us casareu.

ESCENA IX

DITS, ÀNGEL (*que surt de'l foro ab una gabia mòlt
fina y bona.*)

ANG. Aquí hi ha la bestia.

SEC. ¡Ah, sí!

ANG. Un xicot de molta labia
m' ha dit que pujès la gabia,

qu' era per vostè.

SEC. ¿Per mí?

Sòn 'ls canaris que jo
fa temps li havia promès.

BER. ¡Gracias, home! (Mirantse'ls.)
Mira, vés; (A ÀNGEL.)

posa'ls per ara a'l balcò.

ANG. Y á baix hi ha uns senyors qu' esperan
carregats ab grans safatas
y tot d' ampollas y orxatas
que jo no sè si m' enceran;
pero m' han dit qu' es per' qui;
m' han dat aquesta tarjeta.
Tingui. (A D. BERNAT.)

BER. ¿Es de vostè?

SEC. ¡Home, sí!

BER. ¿Què diu ara?

SEC. Una miqueta
de refresquet pe'l mèu sant;
un petit *tunch*.

BER. Ja hi atino.

ANG. ¡Ganga! (En balcò.)
(Enrahona ab ellas.)

BER. ¡Senyor Secundino,
jo no sè perque fa tant!

SEC. No 'm desayri pas: espero
que no m' agraviará.

BER. Pero si ara hem de sopar.

SEC. No hi fa res: ja ho considero.

BER. Lo qu' ès jo, l' hi acceptaría
ab mòlt gust; pero vostè
ja sab que tinch la muller
mitj malalta y 's queixaría.

SEC. ¡Oh! ¡y quín descuyt! tè rahò
anemhi á véurer que fá.

¿Pero ja ho poden pujar?

BER. ¿Tindrán consideració?

SEC. Ja ho crech; no hi pensaba á fè;
ja me 'n havia oblidat
completament, don Bernat;
dispensi.

BER. ¡Oh! no hi ha de qué.

SEC. Anemhi, donchs... (A'l anarsen.)

ANG. ¡Ay, vatúa!
(Sortint de'l balcò.)

BER. ¿Qu' has fet?

ANG. No ho volia fer...

- BER. ¡Bè! ¿què hi há? (Ansiòs.)
 SEC. ¡Ay, ay! Tot súa.
 ANG. D' angunia. (Ploròs.)
 BER. ¿Pero de què?
 ANG. Res: que jo adobaba aquella
 tanca que hi ha y tot seguit
 ¡pa! se m' ha obert la portella
 y 'ls canaris han fugit.
 TOTS. ¡Ah! (Admiració.)
 SEC. ¡Canario! (Enfadat.)
 BER. ¡Ah, pavana!
 SEC. ¡Tant que jo 'ls guardaba!
 BER. Ves.
 ANG. L' he tocat aixís no més.
 BER. Si agafo la mitja cana...
 SEC. ¡Senyor Bernat! home, no... (Durantlo.)
 BER. Vésten, ó jo perdo 'l tino.
 (Amenassant y ANGEL fugint fa caurer una mà-
 quina.)
 ANG. ¿No ho véu, senyor Secundino?
 ¿No 'n tinch pas la culpa jo?
 (BERNAT agafa 'l bastò y 'l deturan.)

ESCENA X

DITS *menos* ÀNGEL

- SEC. No val la pena, home.
 BER. May
 li perdono.
 SEC. Tot s' esborra.
 BER. ¡Si no més fos això, ray!
 SEC. Bé; anem baix y déixiho córrer.
 BER. ¡Sempre tenir tals quimeras!
 aquet ximple 'm matará.
 Anem y anirè á comprar
 desseguida unas ulleras.
 SEC. Valdrá més.
 BER. Passi vostè. (A la porta.)
 SEC. No miri prim.
 BER. ¡Home, passi!
 SEC. Passi vostè.
 BER. ¡Oh! no fassi
 compliments.
 SEC. Vostè primer. (Passa.)

Jo sempre la preferencia
la dono a'l de més edat. (*Anantſen tots dos.*)
BER. Don Secundino ès la ciencia.
SEC. Y lo talent don Bernat. (*Se 'n van.*)

ESCENA XI

QUIMET, PEPETA y NOYAS

QUI. ¡Roseta, feu molta bulla!
ROIS. Es aquell desgraciat.
QUP. ¿Y això, digas qu' ha passat?
PEU. A mí m' ha ensorrat l' agulla.
QUI. ¡Malviatje! ¡Ara m' he estripat (*Saltant.*)
ab la clau! Mira't això.
ROS. ¡Quin estrip! (*A donantse de la camisa.*)
QUI. Quant he saltat.
ROS. ¿Què vóls que t' ho cusi?
QUI. No;
que si ton pare 'm vejès...
ROS. No: qu' ara estarà un bon rato.
QUI. ¡Vaja, donchs! cúsam'ho.
ROS. ¡Ves!
QUI. Així ho tindré mes barato.
ROS. Mira, vés; en lo quartet
de l' Angel te la pots tréurer
y t' ho cusirè.
QUI. A veure;
pro ha de ser en un ratet.

ESCENA XII

ROSETA, PEPETA, NOYAS: *a poch* ÀNGEL y QUIMET

PEP. ¡Renoy, quin aixam d' ampollas!
(*Surt ÀNGEL ab ampollas.*)
ANG. Aquell senyor 's torna boig. (*Rient.*)
PEP. Las ampollas de'l ví á collas.
ANG. Casi que una 'm fa goig,
crech qu' una mes ó menos
no s' hi coneixerá pás. (*La prent.*)
Vaig á tancarla. (*Va a'l quarto.*)
ROS. ¿Tu, 'hònt vas?
ANG. Búscaho.
PEP. ¡Que 'n farem de truenos!

ROS. Si s'adona d'en Quimet...

ANG. ¡Lladres, lladres! ¡assistencia!

(*Surt QUIMET ab garibaldina y la camisa en la mà.*)

QUI. Tu ets lo lladre, murriet;
mirate'l, la conveniencia
de dur ampollas; fa la festa
y després crida fugint:
dígalí ahont va ab aquesta
ampolla de Pipermin.

(*Li pren.*)

ANG. Es meva.

(*Abressantla.*)

ROS. ¿Una ampolla dú?

PEP. Jo ho diré á don Secundino.

QUI. ¡Mira 'l golòs! (*Ab la camisa! á la mà.*)

ANG. Mes que tu.

QUI. ¡Ves si faré un desatino!

¡Jo 't revento de sorpresa!

ANG. A mí lo que 'm sab mes greu

que 'm festejin la promesa.

QUI. ¿La tèva promesa? Creu

que ja has begut.

ANG. ¡Oh! no encara.

QUI. Donçes, si ho tornas á dir... (*Escanyantlo.*)

ROS. ¡Qu'ès ximplet!

ANG. Y donchs son pare

'diu que la guarda per mí
perque sab que sòch hereu,
que 'l pare es de la Selva Alta,
que may un' unsa li falta,
y serà per mí, veureu.

QUI. Dígaho. (*Agafantlo pe'l coll.*)

ANG. No. (*QUIMET lo deixa anar.*)

Sí. (*Torna á agafarlo.*)

QUI. 'T faré créurer. (*Lo deixa.*)

ANG. Sí, que ho és.

(*Aprèta fort y allavors ÀNGEL diu*)

¡Ay, ay! no ho és.

QUI. ¿Ho tornarás á dir mes?...

ANG. No que 'm fas mal. (*Cridant.*)

QUI. Donchs á véurer.

(*Lo deixa anar.*)

Y ara vull l' ampolla.

ANG. No.

QUI. L' ampolla jo me la quedo.

ANG. ¿Es dir que en aquet enredo
perdo bous y esquellas jo?

QUI. Noy, no parlis aixís, creu.

ANG. Donchs vull l' ampolla.

- Ros. Quimet,
dónali per amor de Dèu.
QUI. Bé: déixam beure un traguèt.
¡Au, tè: llargo! (*Li dona l' ampolla.*)
ANG. ¡Es clá, ja ho sè!
pero ja tant se me 'n dona:
jo á l' ampolla estimarè.
Això sí qu' ès cosa bona.
(*Mutis porta dreta.*)

ESCENA XIII

QUIMET, PEPETA, ROSETA. *luego* SECUNDINO
y CRIATS

- QUI. ¡Au, tè! cúsela corrent
per posármela acabat.
Ros. Ara ets un descamisat.
QUI. Sí: semblo un contribuyent.
SEC. ¡Bravo! Pujeuho ben recte. (*De fòra.*)
Ros. ¿Què pujan? (*Entra SECUNDINO y MOSSOS.*)
QUI. M' han atrapat.
SEC. Sí qu' esteu solas: carat
¿quí ès aquet bon subjecte?
QUI. Servidò. (*Girantseli de cara.*)
SEC. ¡Hola, Quimet!
QUI. Secundino, ¿tu per 'quí?
SEC. ¡Ves qui 'ns ho havía de dir.
QUI. ¡Oy tal! ja ho pots dir. ¡Quin fet
mes casual!
SEC. M' impresiona.
QUI. ¡Què tal, què tal! ¿Qu' ets casat?
SEC. No. ¿Y tu que ja ets advocat?
(*Los mossos van descarregant.*)
Ros. ¿Què 's coneixen?
QUI. Ja ho crech.
SEC. Dona,
som germans de llet.
Ros. ¿Què diu?
QUI. Si la mare 'l va criá.
SEC. 'Ns várem alimentá
d' un mateix pit.
(*Los mossos ja están llestos.*)
¡Ah! teniu.
(*Los dona rals.*)
Mos. Mòltas gracias: per mòlts anys.

- SEC. Gracias, noys. (Se 'n van.)
QUI. Tè rahò, home,
qu' ès lo tèu sant.
SEC. ¡Quína broma
farem! ¿eh?
QUI. En va tens afanys.
No 'm podràs contar á la llista.
SEC. ¿Y això? ¿No estás empleat
aquí á casa don Bernat?
QUI. No: sóch un contrabandista.
SEC. ¿Què dius ara?
ROS. Sí.
QUI. De'l cor
de la Roseta, sí; ¡créuho!
SEC. Si millò no us expliqueu...
ROS. Que 'ns tenim un pur amor.
SEC. ¿Y don Bernat? (A ROSETA.)
QUI. Be ho sab prou;
pero no hi ve bé son pare,
y per véurerla com ara
tinch de traspasar pe'l pou.
SEC. ¿Y aixó ès veritat, Roseta?...
ROS. Sí, senyò, sí, ès veritat.
SEC. ¡Que s' ho portaba callat!
¡Mira, mira la santeta!
¿Lo vól vostè?
ROS. Ab tot lo cor.
SEC. Ja sòu casats, me pòts créurer.
¿Y tu?
QUI. ¡Paraula d' honor!
SEC. Donchs ja está fet.
QUI. No ho sè véurer.
SEC. No hi ha més: ho determino,
y sense ser capellá
avuy qu' es sant Secundino
jo sóch qui us ha de casar.
Bebem ara y no hi pensem
y deixeu-me aná' a'l mèu plán,
que tot anirá endevant.
QUI. Creu que t' ho agrahirem.
ROS. ¿Y donchs, vosaltres què fèu? (A las NOYAS.)
QUI. Tireuho tot á rodá.
SEC. S' ha de celebrá 'l sant mèu.
¡Apa, apa, á refrescar!
Jo entretant pensarè com
ho arreglarem. ¿Sab escriurer?
ROS. No mes sè posar 'l mèu nom.

- SEC. Ja n' hi prou.
PEP. No 'm fassi riurer.
SEC. Firmi aquí, que la clourem.
ROS. ¿La mèva firma? ¿Y bè, qu' ès?
SEC. Preguntarho ès per demès.
Confíhi en mí. (*Dantli la ploma.*)
ROS. Donchs firmem. (*Ho fà.*)
SEC. Dónguim la capsa de'ls colls
de'l número trenta set:
la mèva mida. (*La buscan á un prestatje.*)
Quimet,
ja ets casat.
PEP. Farás trontolls.
(*A una NOYA que beu.*)
ROS. Aquets ho són. (*Uns de'l prestatje.*)
SEC. Donchs porteula.
(*QUIMET la despenja.*)
Embolica que fa fort.
(*Posant lo paper escrit.*)
ROS. Jo no ho entench pas.
SEC. Penjeula.
(*La penjan.*)
Y ara brindem ab licor.
(*Entra 'l farcellet a'l quarto de ÀNGEL y surt desse-
guida.*)
Una noya en lo moment
que se 'n baixi á la botiga.
Tè; dú això á n' a'l dependent,
(*Una pasta dolsa.*)
y que vigilant estiga
á don Bernat.
ROS. Vágihi, filla. (*A una NOYA.*)
SEC. Que quant puji don Bernat
avisi ab la trompetilla. (*Se 'n va la NOYA.*)
¿Vaja, ja ho tinch arreglat!
Brindem y deixeuho córrer
y per celebra'ho millò
jo us cantarè una cansò
que may de'l mèu cap s' esborra. (*Ballan.*)
QUI. ¡Bállala. saltala y riula!
ROS. ¿M' estimas?
QUI. Ja sabs que sí.
SEC. ¿Y vostè, m' estima á mí?
PEP. La trompetilla ja 'ns xiula:
¡l' amo!
ROS. Prou. (*Paran de ballar.*)
VEU. Senyor Quimet.

(*En la finestra.*)

QUI. La veu de la dispesera.

VEU. Senyor Quimet.

QUI. No t'è espera.

¡Ja vinch! (*Dirigintse a'l pou.*)

Ja torno.

(*A ROSETA y SECUNDINO.*)

PEP. Està fret.

(*A SECUNDINO.*)

QUI. Hasta després, Secundina.

SEC. Torna. (*QUIMET salta pe'l pou.*)

ROS. ¡Au, noyas, a'l puesto!

O sino 'l pare... (*Totas seuhen.*)

SEC. Protesto

si vè á armar cap desatino. (*Fosqueja.*)

ESCENA XIV

BERNAT, SECUNDINO, PEPETA, ROSETA y NOYAS

BER. ¡Uy, uy! ¿Qu' ès tant bé de Dèu
sobre de'l taulell? (*Ab pardessú y hongo.*)

SEC. ¡Carat!

¿ja es aquí, senyor Bernat?

BER. Ja sòch aquí: ¿qué no ho véu?

SEC. Vull dir que ha trigat un xich
y he pensat de comensar.

BER. Ja sap que pót disposar.

SEC. Gracias: lò mateix li dich.

BER. He arribat á ca'n Dalmau
per comprarme unas ulleras,
perque ja no tinch senceras
aquellas de'l vidre blau.

SEC. ¡Ja! Una copa d' *Anisette* (*Dantli.*)
que li agradará mòlt; tingui,
y prengui aquesta coqueta.

BER. Gracias. (*Prenemho com vingui.*)

Y vosaltres, ¿ja heu begut?

(*Ab cara farrenya.*)

ROS. Sí, pare.

PEP. Sí, senyor.

BER. Be;

donchs plegeu. (*Resolut y enfadat.*)

SEC. ¡Quánta virtut!

BER. (*Tampoch no farian rè.*)

Pero demá a'l dematí
cuydado la que fa tart.

- PEP. ¡Ah! no, senyor, no.
BER. A un quart
de set vull tothom aquí.
(*Se posan los mocadors grans.*)
Tu, Roseta; vé's ta mare
com está, que may hi atino.
PEP. Pássi-hobè, don Secundino,
y per mòlts anys.
(*S' espera y enrahona ab ell.*)
BER. Veshi ara.
(*Roseta hi va.*)
NOYAS. Que ho passi bé, (Anantsen.)
SEC. Adeu, macas. (*Se 'n van.*)
Jo també 'm despedirè.
BER. No 's mogui. (*Beu.*)
SEC. Tinch tart també.
BER. ¿Ja ha buydat prou las butxacás?
SEC. Home, no ho preguntí. (*Rient.*)
(*Sona 'l xiulet de la trompetilla.*)
BER. ¡Bo!
¿qué hi haurá ara?
(*Esolta ab la orella la bocina.*)
Y si 'm queixo
diuhen que no 'm queixo ab rahò.
Ab permis... (*Indica que ha d' anar á baix.*)
SEC. Tambè 'l segueixo.
(*Se 'n van los dos.*)

ESCENA XV

ÁNGEL (*surt de'l seu quarto ab l' ampolla.*)

Casi m' adormía jo:
ès tan rebò y tè una molsa
de tan dols, que fins ès dolsa
la són que 'm feya agafar.
Tastarè aquellas d' allá
y brindarè: brindo jo
per mí mateix; ves això
si ho diu un borratxo, ¡cá!... (*Beu.—Fosch.*)

ESCENA XVI

ÁNGEL *a'l taulell*, QUIMET *que salta pe'l pou. Luego* SECUNDINO y ROSETA.

QUI. No veig ningú: ¿ahònt serán?

Poch se pensan... (*Ab una carta à la ma.*)

ANG. (Déixam seure.)

QUI. ¡Y ara jo no la puch veure!

ANG. (Jo potsè bech massa.)

QUI. ¡Y tant

que temía 'l pare!

ANG. ¡Apreta! (*Bebent.*)

QUI. ¡Vaja, 'l pare está de sort!

SEC. (*Sortint.*) Dònchs, sí, no tinga temor,
qu' això va mòlt bé, Roseta.

QUI. Mòlt bè, mòlt bé, Secundino;

cánto, salto, ballo y rich.

ROS. ¿Què dius, Quimet? ¡perdo 'l tino!

QUI. ¡Llegiu això!

ROS. ¡Ay! ¡Jo estich

espantada!

SEC. ¿'L mèu didot?

¿Dònchs ja ès rich?

ROS. ¿Pero qu' hi há?

SEC. Qu' un plet son pare guanyá

y diu que 's casi...

QUI. ¡Quina sort!

ROS. ¡Era ricot!

SEC. Y protestas

de'l mèu plan.

QUI. No.

ROS. ¿Ja no 'm vól?

QUI. Ara mes que may, Roseta

Soch hereu, tu pubilleta

y sols tú 'm darás consol.

SEC. ¡Bravo! M' has agradat, y ara

ja que l' obra he comensat

alégrat tu de ton pare

y acabem lo plan aviat.

Vosté a'l quarto aquet d' aquí,

jo a'l primer pís; lo cap viu

y quant vos cridi sortiu.

¡Apa y confieu en mí!

(*Se 'n van tots pe'ls llochs indicats.*)

ESCENA XVII

ÁNGEL, luego BERNAT

ANG. Potser sí qu' anirè d' oros!

Això ja no m' acomoda:

tinch mareig, lo cap me roda

y sembla qui hi tingui toros
que hi fan corrida real.
¡Au, obligale! ¡au, bruto!
¡Je, je! ¡Si encara hi disfruto,
d' está així! no es pas cap mal.

(*Se 'n torna al taulell y entra BERNAT.*)

BER. ¡Mal dimoni se l' endugui!
¡Pillo! ¡lladre!

(*Ab una carta y una camisa.*)

¡Quina lley

mes porca! li tallaré
los punys; no hi há mes remey.

(BERNAT *indica los de la camisa y surt Angel y s' agenolla a' ls peus.*)

ANG. No ho fassi: no hi tornaré.

BER. ¿Qu' empatolla? (*Ab mal modo.*)

Qué, avestrús?

Tinch de tallá 'ls punys d' aquesta
camisa, porque 'l pallús
d' en Pau diu que no fa festa.
Y no m' amohinis ara.

Vés abaix. (*Enfadat.*)

ANG. Si no caych, ¡bò!

BER. ¿Qu' has begut mòlt?

ANG. No senyó:

no mes mitja ampolla.

BER. ¡Encara!

ANG. Y després un xiquet mes
de cada una.

BER. ¡Borratxo!

ANG. No mes ara.

(*Anantsen, ensopega.*)

¡Remacatxo!

(*Se 'n va. Mutis escotilló.*)

ESCENA XVIII

BERNAT

¡Bah! llegim la carta aquesta
que potsé 'm podré distreure.

Be: deurá ser la contesta

(*Butxaqueja buscant mistos.*)

d' aquell d' allá dalt: ¡á veure!

—¡No tinch mistos! ¡Vatua l' ase!—

Veyam si a'l quarto d' aquell...

(*Entra y surt ab colls y punys.*)

¡Hola! ¡Deu mèu! ¡quín tropell!
¡colls y punys! ¡no sòn de casa!
Y aquí hi veig inicials.

(*Per un puny.*)

Una jota y una erre,
Qui m' ha dut això 'm vòl guerra.
¡A buscar municipals!

(*Se repensa.*)

¿Y si m' agafan després
de'l treball, com sempre passa?
Mirem la carta ab catxassa
y després veurem lo qu' ès.

(*Encèn lo llum. Llegeix la carta que tenia avans.*)

«Estimat germá: No 't queixis
de'l que 't diré.»—¡Bò! ¡ja hi som! —

«Dispensa, que ni sé com
comensar, no 'm maleheixis.

«'M ténen de cúa d' ull. 'L mas
y las terras ja no es mèu
ni teu tampoch.»—¡Deu de Deu!—

«Me van enganyá ab un llás
de joch.»—No vull llegir mes,
perque jo ja no sé ahont vaig.

¿Y ves de l' Angel que 'n faig?

Ja 'l cor m' ho deya... ¡Quí ès
qu' aguanta tantas injurias
y tantas cosas a'l món?

(*Mentres s' irrita arriba SECUNDINO cansat.*)

ESCENA XIX

BERNAT y SECUNDINO

SEC. ¡Ay, D. Bernat! (*Mólt acalorat.*)

BER. (*¿Ab tals furias*

qué voldrá aquet *sans façon?*)

SEC. Li tinch de dir; no ho voldria;
pero aviat está dit.

La sèva filla ha fugit.

BER. ¿Un' altra estafalaria?

SEC. Ella á mí m' ha confessat
que se 'n va ab lo sèu espós.

BER. ¿Casada? (*Mólt sorprés.*)

SEC. ¡Senyó Bernat,
no 's posi pas rabiós!

BER. ¿Ab quí? (*Ansiós y fora de sí.*)

SEC. Ab un estudiant

- que diu que vosté ja sab. *(Ab por.)*
- BER. ¿Que jo...? ¡Ah! ¿'L d' aquí devant?
- SEC. Sí.
- BER. ¡Aguántim! *(Cayentli demunt.)*
- SEC. Posi bè 'l cap. *(Aguantantlo.)*
- BER. Mala feyna. ¡Ara' comprench!
- Aquells punys... ¿Cóm ha fugit?
- SEC. ¡Oh! no ho sè.
- BER. Ara ho entenchi,
per la finestra han surtit.
- SEC. Bè, múdim lo cóll aquet,
perque ja 'l tinch tot suat,
y anem á c' la Ciutat.
- BER. ¿Quína mida?
- SEC. 'L trenta set.
- BER. Calli, que veig' un papé: *(Deixa la capsa.)*
algun insult per ferirme.
- SEC. Llegeixi ab calma.
- BER. Y la firma
és de la noya.
- SEC. ¿Pot sér...? *(Fingint.)*
- BER. «Quimet: com ja sóch casada *(Llegint.)*
ab tu, y ja tinch la edat
demá á las sis...»—¡Es vritat!—
«Roseta Pruna y Parada.»
—¿Ha vist, senyor Secundino?
Això es una proba clara.
- SEC. Donchs lò que podem fer ara,
es arreglarho imagino.
- BER. Sí: vosté m' ha convensut;
ara no 'ls puch descasá
y lo millò es qu' ab quietut
ho procurem arreglar.
- SEC. Jo li arreglaré. ¿'M promet
paraula d' honor?
- BER. Ho diu
la mèva honra.
- SEC. Donchs... ¡Quimet
y Roseta!
- BER. ¿Cóm?
- SEC. ¡Sortiu!
(Surten ROSETA y QUIMET.)

ESCENA ÚLTIMA

Dits; QUIMET, ROSETA, luego ÁNGEL

- SEC. Don Bernat, no són casats,
ni tal aca ni barraca;
han sigut plans combinats,
perque s' estiman.
- BER. *¡Me racá!*
- SEC. En Quimet es un hereu
que son pare li ha deixat
un bon dot.
- BER. *(Ja no 'm sab greu.)*
- SEC. Y l' estima.
- ROS. Es veritat.
- BER. Donchs ¡alabat siga Dèu!...
- QUI. Gracias, don Bernat. Roseta...
- ROS. Quimet, dom la má. *(Surt ANGEL.)*
- ANG. *Apreta.*
- SEC. Jo encara ho faig pe'l bé sèu.
- ANG. ¿Es á dir, donchs, que vostè
no t'è paraula? *(A BERNAT.)*
- SEC. *Minyò...*
- ANG. Sí: va dir que fóra jo,
y ara es un altra.
- BER. Be, be;
ella no 't vol.
- ANG. *¡Oy que sí!*
- ROS. ¡Com se coneix qu' has begut!
- BER. Ja veurás, noy: ha sigut
qu' havia de passar així.
(Enrahona ab grupo.)
- QUI. Gracias, noy. *(A SECUNDINO.)*
- SEC. ¿Encara grunys?
¿Esteu contents? Per molts anys,
y penseu que 'ls tals afanys
han calmat los COLLS Y PUNYS.

TELÓ

FROM KISTAKA JUNO ZAPCO

OBRAS DE 'L MATEIX AUTOR

	Actes.
L' <i>Infern</i> (magia mitològica en vers (1)).	4
Mestre Jan ó la honra de'l treball, drama.	5
César el Mulato, drama.	4
Glorias de España ó los catalans en Africa, episodi dramàtic en vers (1).	3
Joan Garin en las peñas de Montserrat, drama històric en vers.	4
La honra y el crimen, melodrama.	5
La República francesa ó la Revolución del 93, drama històric.	6
Pau Claris, lo pare de'ls catalans, drama històric en vers.	7
De la Tierra al Infierno.	5
Los pastorets en Betlem, Borrego y Bato.	5
El talismán del Amor, ó Una pata de ca- bra, (mágica) 19 cuadros.	4
Las de'l porvenir, sarsuela fantástica.	3
El sitio de Gerona, drama històric (3. ^a edició).	4
Dantés y el abate Faria, arreglo.	5
Colls y punys, comedia en vers.	1
Deu nos quart d' un ja está fet.	1
Donzella, casada y viuda, juguet.	1
Lo rave de la María.	1
Una resurrecció, comedia.	1
Un embolich d' hereus, improvisació en vers.	1
Desgracias de Gracia.	1
Perfiladas, comedia.	1
Sabatas y estocadas, pessa.	1
Las bodas de l' <i>Infern</i> , comedia.	1
La Hebrea, arreglo.	5
Vaseline, pessa.	1
Lo secret de'l mèu oncle, sarsuela (2).	1
Lo castell de las set torres, drama inédit.	4
Los españoles en Africa, episodi nacional lí- ric-històric en vers (3).	1
'L manantial de la patria, tomo de poesías (agotada).	
Capritxos de sobremesa, llibre taula revolta, prosa y vers.	
Lo somris de l' alba (4).	

(1) En col·laboració ab D. Jaume Molgosa.

(2) En col·laboració ab D. Joan Manel Casademunt.

(3) En col·laboració ab D. Joseph Maria Pous.

(4) Música de D. Enrich Martí Puig.